

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PRZEDMOTU

HISTORIA I TERAŹNIEJSZOŚĆ

Rok szkolny 2023/24

Klasa I Technikum

Nr programu CKZiU-T3-HiT-2023, CKZiU-T1-HiT-2023

Nazwa programu: **Historia i terażniejszość. Program nauczania dla szkół ponadpodstawowych (liceum i technikum). Zakres podstawowy. Beata Balica**

Zakres materiału:

Osiągnięcia szczegółowe ucznia w zakresie treści:

I. Wiedza o podstawach życia społecznego

Uczeń:

- definiuje pojęcia: istota społeczna, role społeczne, grupy społeczne, klasy społeczne, dobro wspólne, sprawiedliwość społeczna, umowa społeczna, stan natury, życie społeczne, roztropność, komunikacja społeczna, dialog, kompromis, solidarność, pokój społeczny, stosunki społeczne, socjalizacja, anomia społeczna;
- wymienia rodzaje więzi społecznych;
- wymienia fundamentalne zasady życia społecznego;
- definiuje pojęcia: państwo, naród, patriotyzm, szowinizm, etnocentryzm, kosmopolityzm, racja stanu, subsydiarność;
- wymienia atrybuty państwowości;
- wskazuje na czynniki narodotwórcze;
- wymienia obowiązki państwa względem obywateli i obywateli względem państwa;
- wymienia atrybuty jednostek samorządu terytorialnego;
- definiuje pojęcia: partia polityczna, fundacja, stowarzyszenie, związek zawodowy;
- wyjaśnia znaczenie funkcjonowania organizacji celowych we współczesnym świecie;
- wyjaśnia pojęcia: chrześcijaństwo, judaizm, buddyzm, islam, hinduizm, monoteizm, politeizm, religia naturalna, religia objawiona;
- wymienia największe religie współcześnie występujące na świecie;
- charakteryzuje podstawowe założenia głównych religii świata;

- opisuje typy relacji panujących między państwem a Kościołami i związkami wyznaniowymi;
- przedstawia klasyczną typologię ustrojów politycznych według Arystotelesa;
- definiuje pojęcia: monarchia, arystokracja, demokracja, tyrania, oligarchia, ochłokracja;
- definiuje pojęcie demokracji w ujęciu klasycznym oraz liberalnym;
- definiuje pojęcia: prawo, uprawnienie, prawo natury, prawo przedmiotowe, prawo podmiotowe, prawo cywilne, prawo karne, prawo administracyjne, prawo rodzinne; zdolność prawna, zdolność do czynności prawnych;
- zna podział prawa na gałęzie, charakteryzuje poszczególne, podstawowe gałęzie prawa;
- wyjaśnia pojęcia: prawa człowieka, wolności obywatelskie, wolność jednostki;
- opisuje rozwój koncepcji praw człowieka na przestrzeni epok;
- wymienia zawarte w Konstytucji RP prawa człowieka i obywatela;
- opisuje sposób działania Rzecznika Praw Obywatelskich;
- wymienia sądowe możliwości ochrony praw cz
- wymienia najważniejsze dokumenty regulujące kwestię praw człowieka na poziomie międzynarodowym;
- wyjaśnia pojęcia: związek międzypaństwowy, pokrewieństwo narodów;
- wskazuje na przyczyny tworzenia się związków międzypaństwowych;
- wymienia największe współczesne związki międzypaństwowe.

II. Świat i Polska w latach 1945–1956: powojenna odbudowa i początki zimnej wojny

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcia: II wojna światowa, świat dwubiegunowy, ład pojałtański, Karta Atlantycka, supermocarstwo, wojna totalna;
- wskazuje konsekwencje II wojny światowej dla świata i społeczności ludzkich;
- wyjaśnia pojęcia: Organizacja Narodów Zjednoczonych, prawo narodów do samostanowienia;
- wskazuje przyczyny i cel powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych;
- wyjaśnia pojęcia: zimna wojna, żelazna kurtyna, NATO, Układ Warszawski, plan Marshalla, remilitaryzacja, kryzys berliński, doktryna Trumana, „długi telegram”;
- opisuje genezę wybuchu zimnej wojny;
- przedstawia genezę powstania NATO i Układu Warszawskiego;
- charakteryzuje stosunki między światem zachodnim a blokiem sowieckim;
- wyjaśnia pojęcia: syjonizm, islamizm, deklaracja Balfoura;

- wyjaśnia znaczenie powstania państwa Izrael dla sytuacji na Bliskim Wschodzie i dla polityki międzynarodowej;
- wyjaśnia pojęcia: społeczna gospodarka rynkowa, państwo dobrobytu, integracja europejska, Europejska Wspólnota Gospodarcza, system z Bretton Woods;
- opisuje proces integracji europejskiej po II wojnie światowej;
- wyjaśnia pojęcia: społeczna gospodarka rynkowa, państwo dobrobytu, konserwatyzm, liberalizm, chadecja, socjaldemokracja;
- wyjaśnia pojęcia: wojna koreańska, wojna zastępcza, totalitaryzm chiński, wielki skok naprzód, linia demarkacyjna, chiński totalitaryzm, laogai;
- opisuje politykę Chin i Korei po II wojnie światowej;
- wskazuje etapy rozwoju komunizmu w Azji;
- wyjaśnia pojęcia: okupacja, Polska Rzeczpospolita Ludowa, rząd na emigracji, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej;
- opisuje obszary zależności Polski od Związku Sowieckiego po II wojnie światowej;
- opisuje funkcjonowanie rządu na emigracji;
- wyjaśnia pojęcia: sowietyzacja, terror, propaganda, gospodarka planowa, rządy monopartyjne, referendum 3xTAK, żołnierze wyklęci;
- wymienia mechanizmy sowietyzacji Polski;
- opisuje proces powojennej odbudowy kraju.

Kryteria ocen z przedmiotu historia i teraźniejszość

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- częściowo rozumie polecenia nauczyciela;
- dysponuje niepełną wiedzą określoną w programie;
- potrafi z pomocą nauczyciela nazywać i klasyfikować poznane pojęcia, zjawiska, procesy, postacie życia publicznego, podstawowe dokumenty;
- wykonuje samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela proste ćwiczenia i polecenia;
- potrafi z pomocą nauczyciela przedstawić wyniki własnej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń:

- dysponuje podstawową wiedzą określoną w programie;
- rozumie polecenia i instrukcje;
- samodzielnie i poprawnie wykonuje proste zadania;
- potrafi odnaleźć podstawowe informacje w różnego rodzaju źródłach;
- dokonuje selekcji i porównania poznanych zjawisk;
- umie wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce;
- aktywnie uczestniczy w pracach zespołowych;
- przedstawia wyniki własnej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Ocena dobra (4)

Uczeń:

- dysponuje wiedzą w zakresie programu szkolnego;
- dokonuje interpretacji danych zawartych w różnorodnych źródłach, wykorzystuje je do rozwiązania problemu;
- potrafi w sposób spójny i poprawny zaprezentować omawianą na lekcjach problematykę;
- potrafi formułować i uogólniać wnioski;
- aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych;
- formułuje na forum publicznym własne stanowisko i potrafi je uzasadnić;
- poprawnie wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce w życiu codziennym;
- wykazuje zainteresowanie tematyką zajęć, starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń:

- dysponuje pełną wiedzą w zakresie programu szkolnego i potrafi wykorzystywać ją w różnych sytuacjach;
- umie samodzielnie poszukiwać informacji i dokonywać ich selekcji oraz hierarchizowania;
- potrafi dokonywać analizy i interpretacji różnych wydarzeń oraz uzasadnić własny sposób oceny;
- dokonuje właściwej interpretacji nowych zjawisk;
- rozwiązuje problemy w sposób twórczy;
- potrafi kierować pracą zespołu;
- potrafi zorganizować debatę publiczną i ją podsumować;
- podejmuje skuteczne działania w instytucjach życia publicznego;

- uczestniczy i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych;
- wykonuje zadania indywidualne, systematycznie wykorzystując dodatkową literaturę;
- ocenia otaczającą rzeczywistość społeczno-polityczną zgodnie z przyjętymi kryteriami wartości.

Ocena celująca (6)

Uczeń:

- dysponuje pełną wiedzą z zakresu podstawy programowej;
- wykazuje się opanowaniem wszystkich umiejętności określonych w podstawie programowej;
- współpracuje z nauczycielem, rozwija własne zainteresowania, posługuje się technologią informacyjno-komunikacyjną;
- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem i dysponuje pogłębioną wiedzą o zjawiskach i procesach społecznych;
- chętnie podejmuje się zadań dodatkowych;
- wykazuje się aktywnością i inicjatywą o charakterze obywatelskim w szkole i poza nią;
- przedstawia wyniki samodzielnej pracy przygotowanej z wykorzystaniem warsztatu naukowego, badań opinii publicznej;
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych;
- realizuje projekty edukacyjne.

Kryteria oceniania są zgodne ze Statutem szkoły. Ocena roczna jest wystawiana przez nauczyciela.